

Nr 11 (287)
Listopad 2019

POLSCIE WIERNI

MIESIĘCZNIK ZWIĄZKU KOMBATANTÓW RP I BYŁYCH WIĘŹNIÓW POLITYCZNYCH

*Pamiętajmy o świętełku dla tych,
co odeszli*

LWOWSKA NEKROPOLIA

Nekropolia lwowska jest świętym miejscem dla wszystkich Polaków rozszaniach po całym świecie. Właśnie ona, jak wielowiekowe drzewo, spowita jest pierścieniem pokoleń oraz narastających stopniowo tradycji narodowych. Polski Lwów był jednym z najważniejszych ośrodków kulturalnych i politycznych, leżącym na skrzyżowaniu dróg i światów, ras, wiar i kultur. Był metropolią, w której przenikały się społeczności: polska, ukraińska, żydowska, ormiańska, a także niemiecka i rosyjska, tworząc niepowtarzalną atmosferę.

Potencjał kulturalny i gospodarczy wielkich miast znajduje odbicie nie tylko w wielkich pomnikach architektury, ale także w okalających ich cmentarzach. Warszawa ma swoje Powązki (1790) i Bródno (1883), Kraków – Rakowice (1803), Wilno – Rosę (1769), a Lwów – Łyczaków (1786).

Lwów był miastem bogatym, a zamożność części mieszkańców sprzyjała wzniesieniu kosztownych grobowców, kaplic i świątyń cmentarnych. Cmentarz Łyczakowski zaczął spełniać rolę Panteonu Wielkich Polaków. Długą listę bohaterów zbrojnych czynów otwierają żołnierze powstania kościuszkowskiego, m.in. gen. Benedykt Kołyszko, Antoni Piórecki i Franciszek Zaremba. Ich kwaterę zdobi epitafium Adama Mickiewicza:

*Walka o wolność gdy się raz zaczyna,
Z krwią ojca dziedzictwem przechodzi na syna,
Sto razy wrogów zgnieciona potęgą
Skończą zwycięstwem...*

W innej kwaterze śpią żołnierze Legionów Polskich Jana Henryka Dąbrowskiego, księcia Józefa Poniatowskiego i Napoleona. Oni to ponad dwieście lat temu przypomnieli i Polsce i światu, że *Jeszcze Polska nie umarła – kiedy my żyjemy*. Spoczywają tu: gen. Wincenty Szeptycki, gen. Józef Korczak-Szumlański, płk Józef Trzaska Zabielski.

W roku 1880 – w 50. rocznicę powstania listopadowego na Cmentarzu Łyczakowskim wydzielona została kwatera dla powstańców. Spoczęła tu tzw. „Żelazna Kompania”, m.in. belwederczyk Seweryn Goszczyński, komendant wolskiej reduity Jan Ordon, generał Józef Śmiechowski oraz 146 innych żołnierzy-powstańców. Towarzyszy im epitafium Elżbiety Bośniackiej:

*Nie ten zwycięża co bitwy wygrywa,
Nie ten panuje co niszczy,
Chwały wawrzynów niewolnik nie zrywa,
Sława nie wschodzi wśród zgłiszczy.
Zwyciężonemu część męstwa.*

W następnej kwaterze spoczywają uczestnicy walk rewolucyjnych z okresu Wiosny Ludów, którzy walczyli na wielu polach bitewnych – w powstaniu krakowskim i wielkopolskim, we Francji, Belgii, Badenii Wirtembergii i w Stanach Zjednoczonych – Franciszek Smolka, Julian Horszowicz, Teofil Wiśniowski, Tadeusz Rajski. A epitafium to:

*Gdziekolwiek wyrok carski nas zawleczę,
Niesiemy z sobą prawa człowiecze,
Niesiemy wolności dżumę.*

Jedną z najpiękniejszych kwater na Łyczakowie mają powstańcy styczniowi. Tu

spoczywają m.in. gen. Antoni Jeziorański, gen. Michał Kruk, płk Józef Oksza, Komisarz Rządu Narodowego Władysław Kozłowski. Są tu również straceni pod Dybiczami, w Wilnie, Mińsku Litewskim i Mohylewie. I epitafium:

*Jest w ludzie siła niespożyta
Z prochów naszych powstaną mściciele.*

Tu, na kwaterach powstańczych, w latach niewoli zbierała się społeczność lwowska z okazji rocznic. Paliła znicze, śpiewała pieśni, rozpamiętywała o doli pokonanych. Obok wielkich nazwisk żołnierzy-powstańców na grobowcach widnieją nazwiska wielkich bohaterskich kobiet, bojowniczek o wolność, o polskie słowo i polską duszę. Wśród nich: Julia Romanowiczowa, Wanda Czartoryska, Paulina Dadleza, Wanda Dalecka, Maria Dulębianka, Florentyna Kleczowska, Antonina Kossak, Zofia Mrozowska.

W czasie I wojny światowej powstały we Lwowie liczne cmentarze wojenne dla tysięcy Rosjan, Austriaków, Węgrów, Niemców i Polaków. Po zakończeniu wojny, i po wojnie polsko-bolszewickiej Lwów, na 20 lat stał się stolicą jednego z kresowych województw polskich i trzecim miastem Polski pod względem ludności.

Rozpad Austro-Węgier pociągnął za sobą krwawe starcia zbrojne między Polakami i Ukraińcami. Przeszły one do historii pod nazwą obrony Lwowa. W pierwszym, trzytygodniowym starciu (1-22. XI. 1918 r.) miasto zostało poważnie okaleczone. Zginęło wielu obrońców polskość Lwowa. Wśród

Dokończenie na str. 4

→ Dokonanie ze str. 3

nich opiewany przez poetów Jurek Bitschan – 14-letni gimnazjalista, syn lekarza. W epitafium Marek Szukiewicz napisał:

*Nie pachole, lecz dziecko, pomyka zaulkiem,
Ze studenckim połączył się pułkiem.
Brat poszedł, tata poszedł i ja chcę tak samo.
Tylko się dłużej od nich żegnał z moją mamą.
Płakała gdym odchodził.
Ja wrócić..., ale jak do Sparty
I wrócił – na tarczy.*

W 1919 r. z inicjatywy obywateli oraz Towarzystwa Straży Mogił Polskich Bohaterów rozpisany został konkurs na budowę mauzoleum Obrońców Lwowa. Wygrał go student wydziału architektury Politechniki Lwowskiej – uczestnik walk o Lwów Rudolf Indrycha. Budowę Cmentarza Orłąt podjęto wielkim nakładem sił i środków społeczeństwa lwowskiego przy wsparciu miast wojewódzkich RP. Budową, która trwała kilkanaście lat, kierował architekt Antoni Nestorowski – ojciec jednego z Orłąt.

Wypada przypomnieć o udziale w walkach o Lwów amerykańskich i francuskich żołnierzy. W 1919 r. kpt. Cooper i mjr Le Roy zwrócili się do premiera rządu RP Ignacego Paderewskiego z prośbą o zgodę na uczestniczenie w walce o niepodległą Polskę przeciwko najazdowi Sowiec. Oferta została przyjęta. Mjr Le Roy wraz z siedmioma lotnikami amerykańskimi otrzymał przydział do 7. Eskadry im. Tadeusza Kościuszki. Walczyli dzielnie przeciwko bolszewikom. Trzech z nich poniosło śmierć. Na prawym skrzydle katakumb uczczono 17 Francuzów poległych w obronie Lwowa, zaś na łuku triumfalnym umieszczono łaciński napis: *Umarli abyśmy mogli żyć wolni.*

Cmentarz Orłąt zwano też „Świętym Polem”, a Lwów jako pierwsze i jedyne w II RP miasto polskie zostało odznaczone Krzyżem Kawalerskim Orderu Virtuti Militari (22 listopada 1920 r.). Uroczystej dekoracji

dokonał naczelnik państwa Marszałek Józef Piłsudski. To najwyższe polskie odznaczenie wojskowe nadano bohaterskiemu miastu, które do dziś z dumą nosi dewizę „Semper Fidelis” (Zawsze wierni). Doceniono odwagę mieszkańców w czasie walk rozpoczętych w listopadzie 1918 r. o zachowanie polskości miasta, jak i jego późniejszy opór wobec natarcia Armii Czerwonej w 1920 r.

Ileokroć odwiedzałem Lwów tylekroć moje kroki kierowałem na Cmentarz Łyczakowski. W głębokiej zadumie i wzruszeniu, mijając groby Wielkich Polaków: Artura Grottgera, Seweryna Goszczyńskiego, Agatona Gillera, Stanisława Anczyca, Władysława Bełzy, Wojciecha Kętrzyńskiego, Stefana Banacha, Marii Konopnickiej. Przed grobem Marii zawsze przykładałem, aby odczytać wyryte na grobowcu jej słowa:

*Proście wy Boga o takie mogiły,
Które leż nie chcą, ni skarg, ni żałości,
Lecz dają sercom moc czynu, zdroj siły,
Na dzień przyszłości.*

4 kwietnia 1925 r. w Wielkiej Sali Rady Wojennej na placu Saskim w Warszawie odbyło się losowanie pobojuwiska, skąd miały być wzięte prochy Nieznanego Żołnierza. Biuro Historyczne WP wytypowało 15 miejsc – w większości na Kresach. Najmłodszy kawaler Orderu Virtuti Militari ogniomistrz Józef Buczkowski wylosował miejsce, a gen. Władysław Sikorski odczytał: „Pobojowisko Lwowskie 1918-1919”.

Minister Spraw Wojskowych w rozkazie do żołnierzy WP pisał: *Żołnierze, Lwów już 600 lat stoi na straży granic Rzeczypospolitej. Wielokroć oblegany, nigdy nie był przez wroga zdobyty... Lwów pierwszy podniósł sztandar walki i krwią swych dzieci przypieczętował wierność Polsce. Bohaterskie miasto spotyka dziś nowy zaszczyt. Otóż Żołnierz Nieznany poległ pod Lwowem, będzie symbolem tysięcy poległych za wolność. Uczci Go cały Kraj...*

29 października 1925 r. na Cmentarzu Orłąt Lwowskich rozpoczęła się ekshumacja zwłok Nieznanego Żołnierza. Grabarze rozkopali trzy groby, w których znajdowały się ciała liniowych żołnierzy – sierżanta, kaprała i szeregowca. Wszyscy mieli przepisowe mundury i czapki maciejówki. Włożono je do prostych żołnierskich trumien i wystawiono przed kaplicą. Jadwiga Zarużewiczowa, jedna z matek, która utraciła syna i nie znalazła jego mogiły, podeszła do jednej z trumien i położyła na niej dłoń. Tym gestem wybrała zwłoki żołnierza, który stał się symbolem poświęcenia za Ojczyznę.

2 Listopada 1925 r. Żołnierz Nieznany spoczął pod arkadami Pałacu Saskiego w Grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie.

Po przyłączeniu Lwowa do ZSRR w 1945 r. Cmentarz Obrońców Lwowa został zniszczony przez wandalów. Zdemastowano groby,

powyrywano krzyże, zatarto napisy na nagrobkach, sprofanowano posągi, w kaplicy urządzono zakład kamieniarski. W 1971 r. na Cmentarz Orłąt wjechały buldożery, aby zrównać to święte miejsce z ziemią. Na części cmentarza urządzono wysypisko śmieci.

Dopiero w maju 1989 r. krakowska firma Energopol, kierowana przez inż. Józefa Bobrowskiego, budująca pod Lwowem Gazociąg, wyjednała u sowieckich notabli zgodę na częściową odbudowę zdemastowanego Cmentarza Obrońców Lwowa.

Inż. Bobrowski dbając o wierne odtworzenie tej części cmentarza zaprosił mnie do Lwowa jako historyka zajmującego się tą problematyką. Współpracę z załogą Energopolu poczytuję sobie za zaszczyt. To robotnicy i inżynierowie tej firmy podnosili cmentarz z bolszewickiego niebytu. W czasie pracy odwiedzali nas mieszkańcy Lwowa opowiadając o latach niewoli i poniżenia. Pod wpływem przeżytych tu dni napisałem książkę o historii Grobu Nieznanego Żołnierza i wspólnie z prof. Aleksandrem Geysztorem i Ryszardem Reifem powołaliśmy do życia Fundację Grobu Nieznanego Żołnierza (1989 r.).

Gdy po roku zostałem zaproszony przez inż. Bobrowskiego do Lwowa i ujrzałem odrestaurowany Cmentarz Orłąt – nie mogłem opanować wzruszenia. Spotkałem się z całą załogą Energopolu, aby im podziękować w imieniu Wojska Polskiego za taką wspianą odbudowę. To było ich dzieło zrodzone z głębokiego patriotyzmu, zasługujące na wdzięczność całego Narodu.

My, Polacy, w Dzień Zaduszny idziemy na cmentarze, aby oddać hołd najbliższym, ale także tym, którzy o Polskę walczyli i jej służyli. Swoją obecnością potwierdzamy również dewizę, że **OJCZYŻNA – TO ZIEMIA I GROBY. NARODY, KTÓRE TRACĄ PAMIĘĆ, TRACĄ ŻYCIE.**

dr hab. WITOLD LISOWSKI

SPOŚRÓD JEDENASTU POLSKICH POWSTAŃ, OKREŚLANYCH JAKO „NARODOWE”, POSTANIE LISTOPADOWE – ZDANIEM CZĘŚCI HISTORYKÓW – MIAŁO NAJWIĘKSZE SZANSE POWODZENIA. SPRZYJAŁO TEMU PO CZĘŚCI POSIADANIE WŁASNEJ SIŁY ZBROJNEJ, OGRANICZONEJ – ALE JEDNAK – STRUKTURY PAŃSTWOWEJ ORAZ ZWYCIĘSTWA REWOLUCJI USTROJOWEJ W ANGLII I BELGII.

OBY POLSKA BYŁA NIEPODLEGŁA

Jeszcze przed przegraną przez Napoleona bitwą pod Waterloo, w Wiedniu rozpoczęło się spotkanie 16 państw, zwane później Kongresem Wiedeńskim. Celem spotkania było dokonanie zmian ustrojowych i terytorialnych wprowadzonych w Europie przez cesarza Francuzów. Jednym z efektów obrad, mimo początkowego oporu cara Aleksandra I, dążącego do włączenia Księstwa Kongresowego do Imperium Rosyjskiego, było powołanie do życia Królestwa Polskiego, połączonego unią personalną z Rosją.

Królestwo cieszyło się początkowo znaczną autonomią – posiadało władzę, Sejm, konstytucję, własną siłę zbrojną. Jednak w kolejnych latach władcy Rosji nie przestrzegali i łamali postanowienia Konstytucji z 1815 r. Kolejno – Aleksander I zniósł kilka lat później wolność prasy i wprowadził cenzurę. W 1821 r. zawieszono wolność zgromadzeń publicznych

i zakazano działalności stowarzyszeń masońskich, także na terenach „ziem zabranych”. Aresztowano członków Towarzystwa Patriotycznego. Rosjanie nie wywiązali się także ze zobowiązania, że w ramach „rozszerzenia wewnętrznego” przyłączone zostaną do Królestwa Polskiego tereny przedrozbiorowe (sprzed 1772 r.).

Atmosferę podgrzały także informacje, że latem 1830 r. zwycięskie rewolucje we Francji i Belgii podważały ustalenia Kongresu. W tej sytuacji car rozkazał przygotowanie mobilizacji alarmowej dla wojska rosyjskiego i wojska polskiego. Nie rokowało to najlepiej dla losów powstania, którego przygotowania rozpoczęły się praktycznie w 1828 r. kiedy to w Warszawskiej Szkole Podchorążych Piechoty powstało, pod dowództwem podporucznika Piotra Wysockiego, sprzysiężenie przeciwko wielkiemu księciu Konstantemu. Konstanty – brat cara Mikołaja I, będącego jednocześnie królem Polski – był dowódcą sił rosyjskich stacjonujących w zachodnich guberniach Rosji, a więc i wojska Królestwa Polskiego. Znany był z poniżania polskich oficerów, organizowania wielogodzinnych, nikomu niepotrzebnych parad i defilad, systemu donosicielstwa, utworzenia tajnej policji.

Powstanie wybuchło wieczorem 30 listopada 1830 r., a sygnałem był pożar browaru na Solcu i kamienicy przy ulicy Dziękiej. Miejscem zbiórki powstańców był pomnik króla Jana III w Ła-

zienkach. Główny cel – pochwylenie Konstantego – nie został osiągnięty, niemniej przy pomocy ludności Warszawy powstańcy zdobyli Arsenał i następnego dnia opanowali miasto. I tak sprzyśnięcie wojskowe przekształciło się w powstanie narodowe.

Rada Administracyjna, będąca cywilną władzą Królestwa (kierowana przez ks. Franciszka K. Druckiego-Lubeckiego) próbowała bezskutecznie rozbroić uzbrojoną ludność. W odpowiedzi powstało Towarzystwo Patriotyczne kierowane przez Maurycego Mochnackiego, domagające się podjęcia akcji zbrojnej przeciwko wojskom rosyjskim stacjonującym w Królestwie. W narastającym zaangażowaniu nastojów rozwiązano Radę Administracyjną i powołano Rząd Tymczasowy z prezesem ks. Adamem J. Czartoryskim. Wodzem został generał Józef Chłopicki, który usiłował doprowadzić do rokowań z carem. Ale 13 grudnia car wprowadził stan wojenny w prowincjach zabranych i rozkazał mobilizację korpusu interwencyjnego pod dowództwem feldmarszałka Iwana Dybicza.

Wobec fiaska rozmów z Mikołajem I, który zażądał bezwarunkowej kapitulacji powstańców, Sejm podjął uchwałę o detronizacji Mikołaja I, co oznaczało zerwanie unii personalnej i ogłoszenie niepodległości Królestwa.

5 lutego 1831 r. armia rosyjska, licząca 130 tys. żołnierzy, przekroczyła granicę Królestwa, rozpoczynając tym samym wojnę polsko-rosyjską. Siły polskie liczyły ok. 50 tys. żołnierzy. Pierwsze dwie bitwy – pod Stoczkiem i Dobrem zakończyły się zwycięstwem Polaków, którzy odnieśli także zwycięstwa pod Wawrem, Iganiami, Tykocinem, Iłżą. Ale stopniowo dawała o sobie znać przewaga Rosjan, przy niedolności niektórych polskich dowódców, zwłaszcza gen. Skrzy-

neckiego. 6 września dowodzona przez gen. Paskiewicza armia rosyjska przypuściła szturm na Wolę; dwa dni później Warszawa skapitulowała.

Powstanie przybrało w części charakter wojny partyzanckiej. Najdłużej, bo do 21 października 1831 r. broniła się twierdza Zamość. Jej upadek uznaje się za upadek powstania listopadowego.

Przyczyny upadku powstania, które miało pewne szanse powodzenia, były wielokrotnie analizowane. Ogólnie przyjęto, że do przegranej wojny i klęski powstania przyczynili się przywódcy polityczni, grupa arystokratów lojalnych wobec cara jak Adam Czartoryski oraz nieudolni dowódcy jak Józef Chłopicki, Jan Skrzynecki, Jan Krukowiecki. Wpływ miała także nierozwiązana kwestia chłopstwa oraz brak wsparcia większości państw europejskich.

Donioste były także skutki polityczne przegranej. Nastąpiła pacyfikacja i militaryzacja Królestwa, ograniczono znacznie autonomię, zniesiono polski sejm i samorządy, zlikwidowano polskie szkolnictwo wyższe. Na Polskę nałożono wysoką kontrybucję, a symbolem rosyjskiej dominacji stała się budowa – na koszt Polski, Cytadeli Warszawskiej obsadzonej silnym garnizonem, pilnującym niepokornej Warszawy.

Na następne powstanie narodowe Polacy czekali prawie 30 lat. W tym czasie zmarł car Mikołaj I, władca despotyczny i absolutny, odszedł ciesząc się złą sławą namiestnik Królestwa gen. Paskiewicz. Europą wstrząsnęła „Wiosna Ludów”. Nastąpiło pewne rozluźnienie żelaznej obręczy rosyjskiego panowania w Polsce, zniesiono stan wojenny w Królestwie i na Litwie. Nadchodził powoli czas na kolejny zryw – powstanie styczniowe...

STEFAN JAGIELSKI

O TYM WARTO WIEDZIEĆ

Zasady uzyskania miejsca w DPS

Podstawa prawna

Przepisy regulujące zasady korzystania z domów pomocy społecznej w kraju zawarte są w ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2012 r. poz. 964).

Kto może ubiegać się o miejsce w DPS

Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej, w tym przeznaczonym dla kombatantów, przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Osobę spełniającą powyższe kryteria powiatowe centrum pomocy rodzinie właściwe ze względu na miejsce zamieszkania kieruje do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu. Sytuacje wyjątkowe rozpatrywane są indywidualnie.

Uprawnienia kombatantów, ofiar represji, działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych

Kombatantom i ofiarom represji przysługuje pierwszeństwo do środowiskowej opieki socjalnej w miejscu zamieszkania oraz uzyskania miejsc w domach pomocy społecznej, w szczególności w domach przeznaczonych dla kombatantów na podstawie art. 18 ustawy z 24 stycznia 1991 r. *o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego* (Dz.U. z 2018 r. poz. 276). Ubiegając się o miejsce w domu przeznaczonym dla kombatantów należy dodatkowo przedstawić zaświadczenie o przyznaniu uprawnień kombatanckich.

Działaczom opozycji antykomunistycznej i osobom represjonowanym z powodów politycznych przysługuje pierwszeństwo do środowiskowej opieki socjalnej w miejscu zamieszkania oraz uzyskania miejsc w domach pomocy społecznej na podstawie art. 12 ustawy *o działaczach opozycji antykomunistycznej i osobach represjonowanych z powodów politycznych* (Dz.U. z 2015 r. poz. 693 ze zm.).

Typy domów pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone, dzielą się na:

1. domy osób w podeszłym wieku,
2. domy osób przewlekle somatycznie chorych,
3. domy osób przewlekle psychicznie chorych,
4. domy dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
5. domy osób niepełnosprawnych fizycznie,
6. domy dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie.

Dom pomocy społecznej może być prowadzony w jednym budynku łącznie np. dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych lub osób przewlekle somatycznie chorych oraz osób niepełnosprawnych fizycznie.

Gdzie należy zgłosić zamiar zamieszkania w DPS

Wniosek o umieszczenie w domu pomocy społecznej należy złożyć w ośrodku pomocy społecznej właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby zainteresowanej lub miejsce jej aktualnego pobytu.

Procedura postępowania

Do domu pomocy społecznej skierowanie następuje na podstawie:

1. pisemnego wniosku osoby ubiegającej się o skierowanie do DPS. Wniosek należy złożyć w ośrodku pomocy społecznej właściwym ze względu na miejsce zamieszkania lub aktualnego pobytu. Zadaniem ośrodka pomocy społecznej jest skompletowanie dokumentacji niezbędnej do wydania decyzji administracyjnej dotyczącej skierowania do DPS i ustalenia opłaty za pobyt,
2. wywiadu środowiskowego (rodzinnego) przeprowadzonego przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej w celu ustalenia sytuacji zdrowotnej, rodzinnej i materialno-bytowej wnioskodawcy. Dotyczy to również osób zobowiązanych z mocy ustawy o pomocy społecznej do alimentacji (małżonek, zstępni przed wstępnymi). Wywiad środowiskowy powinien zawierać pisemne stwierdzenie braku możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przez rodzinę i gminę.

Opłata za pobyt w DPS

Pobyt w domu pomocy społecznej jest świadczeniem z pomocy społecznej, a rodzina jest zobowiązana do partycypowania w kosztach pobytu.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

1. mieszkaniec Domu, nie więcej niż 70% swojego dochodu,
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi - zgodnie z umową podpisaną z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej:
 - a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
 - b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie,
3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w DPS a opłatami wnoszonymi przez ww. osoby.

Uwaga! Małżonek, zstępni przed wstępnymi i gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec Domu uiszcza opłatę w pełnej wysokości.

Według obowiązujących obecnie przepisów opłata za pobyt w domu pomocy społecznej naliczana jest, w wysokości nie wyższej niż 70% dochodu. Dochód stanowi kwota netto świadczenia wyliczonego przez organ emerytalno-rentowy włącznie z przysługującymi dodatkami, w tym np. kombatanckim i pielęgnacyjnym. Ustalenie odpłatności, za pobyt w DPS znajduje się w gestii gminy, która może podjąć decyzję o całkowitym lub częściowym zwolnieniu z opłat osób zobowiązanych do ich wnoszenia (na ich wniosek), w szczególności uzasadnionych przypadkach.

Od 9 listopada 2017 r. weszły w życie znowelizowane przepisy ustawy *o pomocy społecznej* (art. 64b), dzięki którym samorządy mają prawo zwolnienia Członków Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość RP z opłat za pobyt w DPS-ie bez konieczności

spełnienia warunków ustawowych (dotychczasowy art. 64 ustawy *o pomocy społecznej*). Sam fakt przynależności do Korpusu Weteranów RP jest wystarczającą podstawą do zastosowania zwolnienia z opłat. Zwolnienie z opłat jest możliwe na wniosek lub z urzędu, całkowicie lub częściowo.

Przy podejmowaniu decyzji o całkowitym albo częściowym zwolnieniu członka Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej z opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej albo o odmowie zwolnienia brane są pod uwagę możliwości i sytuacja finansowa gminy.

W skład Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej wchodzi kombatanci posiadający uprawnienia z tytułu prowadzenia działalności kombatanckiej, o której mowa w art. 1 ust. 2, lub działalności równorzędnej z działalnością kombatancką, o której mowa w art. 2 pkt 2 lub 4-6 ustawy *o kombatantach...*

Forma załatwienia sprawy

Termin i zasady załatwienia sprawy reguluje ustawa z 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm.).

Decyzję administracyjną o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt wydaje organ gminy właściwej dla osoby ubiegającej się o przyjęcie.

Decyzję administracyjną o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje (na podstawie decyzji kierującej do DPS) organ gminy prowadzącej dom pomocy społecznej lub starosta powiatu, który prowadzi dom pomocy społecznej.

Od wyżej wymienionych decyzji przysługuje stronie odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w terminie czternastu dni od dnia doręczenia decyzji zgodnie z art. 129 § 1 i 2 kpa.

W razie niemożności umieszczenia w domu pomocy społecznej z powodu braku wolnych miejsc, powiadamia się osobę o wpisaniu na listę oczekujących oraz o przewidywanym terminie oczekiwania na umieszczenie.

Kto i w jakiej sytuacji może być zwolniony z opłat w DPS

Osoby wnoszące opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej można zwolnić, na ich wniosek, częściowo lub całkowicie z tej opłaty, w szczególności jeżeli:

1. wnoszą opłatę za pobyt innych członków rodziny w domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia lub innej placówce,
2. występują uzasadnione okoliczności, zwłaszcza długotrwała choroba, bezro-

bocie, niepełnosprawność, śmierć członka rodziny, straty materialne powstałe w wyniku klęski żywiołowej lub innych zdarzeń losowych,

3. małżonkowie, zstępni, wstępni utrzymują się z jednego świadczenia lub wynagrodzenia,
4. osoba obowiązana do wnoszenia opłaty jest w ciąży lub samotnie wychowuje dziecko.

W przypadku pytań i wątpliwości, szczegółowych wyjaśnień udzieli ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania zainteresowanej osoby.

Adresy Domów Pomocy Społecznej dla Kombatantów

Województwo kujawsko-pomorskie:

Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta”,
87-123 Dobrzejewice k. Torunia,
tel. (56) 678 64 14, 678 64 12
dobrzejewice@domypomocy.pl
www.dobrzejewice.domypomocy.pl

Dom Pomocy Społecznej „Kombatant” w Ugoszczu,
Ugoszcz 30,
87-522 Ostrowite,
tel. (54) 270 11 33
kombatant30@idsl.pl

Województwo lubelskie:

Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów w Biłgoraju,
ul. gen. T. Bora-Komorowskiego 20,
23-400 Biłgoraj,
tel. (84) 688 03 47
dpsbilgoraj@interia.pl
www.dps.bilgo.pl

Województwo lubuskie:

Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów
im. Jana Lembasa,
ul. Lubuska 11,
65-265 Zielona Góra,
tel. (68) 324 56 55
sekretariat@dpskombatant.zgora.pl
http://www.dpskombatant.zgora.pl

Województwo łódzkie:

Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta”,
ul. Przyrodnicza 24/26,
91-480 Łódź,
tel. (42) 655 30 30
kombus24@finn.pl
www.dpsdk.republika.pl

Województwo małopolskie:

Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta”,
ul. Szpitalna 1b,
32-200 Miechów,
tel. (41) 389 06 70
dom.kombatanta@op.pl

Województwo mazowieckie:

Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” w Łaziskach,
Łaziska 15a,
26-505 Orońsko,
tel. (48) 618 44 37
laziska@dps.pl

Dom Pomocy Społecznej im. Kard. Stefana Wyszyńskiego (przeznaczony dla osób przewlekłe psychicznie chorych, zgodnie ze statutem zapewnia pierwszeństwo przyjęć kombatantom),
ul. Rolna 27,
07-410 Ostrołęka,
tel. (29) 760 22 80, 760 22 81
sekretariat@dps-ostroleka.pl,
dps@dps-ostroleka.pl
www.dps-ostroleka.pl

Dom Pomocy Społecznej Weterana Walki i Pracy,
ul. Wyścigowa 16,
26-600 Radom,
tel. (48) 360 45 86, 360 45 87
dpswwip@op.pl
www.dpsweteran.radom.pl

Dom Pomocy Społecznej „Kombatant”,
ul. Sternicza 125,
01-350 Warszawa,
tel. (22) 665 22 39
dpskombatant@o2.pl

Dom Pomocy Społecznej „Kombatant”,
ul. Batalionów Chłopskich 12,
06-400 Ciechanów,
tel. (23) 672 14 85
dps.kombatant@interia.pl,
dps@kombatant.lap.pl
www.kombatant.lap.pl

Dom Pomocy Społecznej „Kombatant”,
ul. Jagiellońska 71,
05-120 Legionowo,
tel. (22) 784 29 03
sekretariat@domkombatanta.pl

Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów,
ul. K. Dickensa 25,
02-382 Warszawa,
tel. (22) 659 50 11
dpskombatant1@wp.pl
www.dpsdickensa.waw.pl

Województwo opolskie:

Dom Pomocy Społecznej
dla Kombatantów,
ul. Chmielowicka 6,
45-738 Opole,
tel. (77) 474 48 01 wew. 10
info@dps.opole.pl
www.dps.opole.pl

Województwo podkarpackie:

Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów
im. Bohaterów Westerplatte,
ul. Powstańców Śląskich 4,
35-610 Rzeszów,
tel. (17) 852 84 05, 852 84 09
dps_kombatant_rz@pro.onet.pl
www.dpsrzeszow.republika.pl

Województwo podlaskie:

Dom Pomocy Społecznej
„Dom Kombatanta”,
Mociesz 4a,
19-124 Jaświły,
tel. (85) 716 88 93
dps@jaswily.pl
www.dpsmociesz.monki.pl

Województwo śląskie:

Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta”
im. św. Rafała Kalinowskiego,
ul. dr. E. Cyrana 10,
42-700 Lubliniec,
tel. (34) 356 40 04, 356 40 05
biuro@dpskombatant.pl
www.dpskombatant.pl

Dom Pomocy Społecznej „Kombatant”,
ul. Stolarzowicka 33,
41-908 Bytom,
tel. (32) 286 37 16
kombatant@domypomocy.pl
www.kombatant.domypomocy.pl

Województwo warmińsko-mazurskie:

Dom Pomocy Społecznej,
ul. Bałtycka 37a, 10-144 Olsztyn,
tel. (89) 521 33 93
dps_olsztyn@op.pl
www.olsztyn.naszdzps.pl

Dom Pomocy Społecznej „Kombatant”,
ul. J. Fałata 23k,
10-211 Olsztyn,
tel. (89) 535 66 00, 526 55 00
kombatant@kombatant.olsztyn.pl

Województwo wielkopolskie:

Dom Pomocy Społecznej,
ul. Ugory 18/20, 61-623 Poznań,
tel. (61) 820 13 31
sekretariat@dpsugory.pl

Województwo zachodniopomorskie:

Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta”,
ul. Szpitalna 5,
78-449 Borne Sulinowo,
tel. (94) 373 38 80
dps@dpsborne.eu
www.dpsborne.eu

Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta
i Pioniera Ziemi Szczecińskiej”,
ul. E. Romera 21/29, 71-246 Szczecin,
tel. (91) 432 77 12, 432 77 60
sekretariat@dps.romera.szczecin.pl
www.dps.romera.szczecin.pl

Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta”
im. gen. Mieczysława Boruty-Spiechowicza,
ul. Krucza 17,
71-747 Szczecin,
tel. (91) 455 83 33, 455 87 03
sekretariat@dpskrucza.szczecin.pl
www.dpskrucza.szczecin.pl

Dofinansowanie zakupu wyrobów medycznych dla podopiecznych Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wdrożył Program dofinansowania zakupu wyrobów medycznych umożliwiając uzyskanie przez podopiecznych Urzędu pomocy finansowej w zakupie następujących wyrobów medycznych: wózki inwalidzkie, w tym wózki inwalidzkie o napędzie elektrycznym, łóżka rehabilitacyjne, materace przeciwdrożdżynowe, lupy elektroniczne, koncentratory tlenu.

Program ten jest skierowany do kombatantów, ofiar represji, osób deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych, cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych,

Szczegółowe informacje, w tym zasady ubiegania się o pomoc pieniężną oraz formularze wniosków zamieszczone są na stronie internetowej Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych pod adresem: Program dofinansowania do zakupu wyrobów medycznych w 2019 roku.

Program będzie realizowany do 6 grudnia 2019 r.

**ZACHĘCAMY DO KORZYSTANIA Z TEJ FORMY
FINANSOWEGO WSPARCIA**

CZĘSTOCHOWA

Stowarzyszenie Solidarność i Niezawistość zaprosiło por. **Bronisława Wilka** na uroczystą mszę św. w miejscowości Bór Zapilski w intencji zamordowanych przez UB i KBW żołnierzy z oddziału Konspiracyjnego Wojska Polskiego pod dowództwem ppor. Stanisława Lisieckiego ps. „Jaguar”. Patronat honorowy objęli: europosłanka **Jadwiga Wiśniewska**, poseł **Szymon Giżyński** i przewodniczący ZR Częstochowskiego NSZZ „Solidarność” **Jacek Strączyński**.

Pod pomnikiem w Borze Zapilskim wystawiono wartę honorową, zaproszeni goście złożyli kwiaty.

B. W.

